

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2023

609/2023

Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista koskevista sikaloiden rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 12 §:n 4 momentin sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 5 momentin, sellaisena kuin se on laissa (1328/2022), nojalla:

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta sekä eläinsuojelusta on muutoin säädetty tai määrätty, tätä asetusta sovelletaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) nojalla tuettavan sikalan uudisrakentamisessa, uudisrakentamiseen verrattavassa laajentamisessa ja laajassa peruskorjaushankkeessa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *emakkosikalalla* porsivien ja joutilaiden emakoiden sekä ensikoiden, karjujen ja vie-roitettujen porsaiden pitoon käytettävää kotieläinrakennusta;
- 2) *lihasikalalla* lihasikojen pitoon käytettävää kotieläinrakennusta;
- 3) *yhdistelmäsikalalla* emakkosikalaa ja lihasikalaa, jotka liittyvät samaan toimintako-konaisuuteen;
- 4) *eristystilalla* muista eläintiloista eristettyä eläintilaa;
- 5) *karanteenitilalla* erillistä rakennusta, jossa eläimiä voidaan hoitaa ilman eläintau-tien leviämriskejä;
- 6) *umpilattialla* yhtenäistä rei'ittämätöntä tasaista lattiaa;
- 7) *rakolattialla ja ritilälattialla* rei'itettyä lattiaa, joka läpäisee lantaa eläinten tallaa-mana;
- 8) *viemäroidyllä lattialla* joko harvaan rei'itettyä rako- tai ritilälattiaa, tai umpilattian ja rako- tai ritilälattian yhdistelmää, joissa on enintään 10 prosentin viemärointireikä-osuus;
- 9) *kiinteäpohjaisella lattialla* joko umpilattiaa tai viemäroityä lattiaa;
- 10) *porsituskarsinalla* karsinaa, johon porsiva emakko tuodaan porsimaan ja jossa on tilaa porsivalle emakolle pahnueineen;
- 11) *ruokinta- ja makuuhäkillä* häkkiä, jossa sika käy syömässä ja makaamassa ja johon se voidaan sulkea tilapäisesti ruokinnan tai hoitotoimenpiteiden ajaksi;

12) *tiineytyshäkillä* ympärikääntymisen estävää häkkiä, jossa emakkoa tai ensikkoa voidaan pitää vieroituksesta alkaen enintään kahdeksan päivää sen astutuksen tai siemennyksen jälkeen, joka johtaa tiineyteen;

13) *lastauspaikalla*, sikojen siirtämiseen tarkoitettua paikkaa, joka voi olla lastaustila tai -huone, -vaunu, -käytävä, -laituri tai yhdistelmä näistä;

14) *peruskorjauksella* rakentamistoimenpidettä, joka käsittää kantavien rakenteiden muutokset ja rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä merkittävät huonetiila-, kaluste- ja laiteuudistukset; pelkkää pintarakenneparannusta, kuten katemateriaalin vaihtamista tai pintamaalausta, ei katsota peruskorjaukseksi.

Sian, karjun, ensikon, emakon, porsivan emakon, joutilaan emakon, pikkuporsaan, vieroitetun porsaan, kasvatussian ja lihasian määritelmiin sovelletaan sikojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (629/2012) 2 §:ää.

3 §

Yleisiä vaatimuksia

Sikalan paloturvallisuuteen sovelletaan tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (265/2019). Sikalan tuotanto ja eläinten hyvinvointi on voitava järjestää sähkökatkoksen sattuessa varasähköjärjestelmän avulla ja turvaamalla vedensaanti. Jos eläintilassa on sähköllä toimiva ilmanvaihto, on käytössä oltava hälytyslaitteisto, joka varoittaa eläinten hoitajaa sähkökatkosta.

Sikakarsinan, -pihaton, emakkohäkin ja sairaskarsinan sekä ruokintakourujen ja -laitteiden mitat, sikojen määrät karsinaa kohti sekä sikojen enimmäispainot tulee merkitä pohjapiirustukseen.

Uudisrakentamisessa eläintilan huonekorkeuden tulee olla keskimäärin vähintään 2,7 metriä, kuitenkin diffuusiokattona vähintään 2,5 metriä.

Peruskorjauksessa ja olemassa olevan eläintilan yhteyteen tehtävässä laajennuksessa, jossa eläintilan laajennus on alle 50 prosenttia eläintilan pinta-alasta ja enintään 500 neliometriä, voidaan käyttää olemassa olevia kaluste- ja käytäväratkaisuja, ellei eläinsuojelu-, työsuojelu- tai muista säädöksistä muuta johdu.

4 §

Sikalan sijoitus ja kuljetusreitit

Henkilöstötiloihin ja rehutiloihin johtavan kulkureitin tulee olla erillään lannan kuljetusreitistä. Sikatilan sisäinen ja tilalle tuleva ja sieltä lähtevä liikenne sekä toiminnan tulevaan laajentamiseen liittyvien rakennusten tilavaraukset on esitettävä asemapiirroksessa.

Rakennettavat tuotantopiha-alueet, alueiden pinta-ala, rakennekerrokset ja pintavesien johtaminen on esitettävä asema- ja rakennuspiirustuksissa.

5 §

Valoaukot ja luonnonvalo

Sikalan kaikissa osastoissa on oltava ulkoseinässä tai vesikattorakenteessa luonnonvaloa varten yksi tai useampi ikkuna tai valoaukko. Pienehköihin, rakennuksen keskellä oleviin sikaosastoihin luonnosvalo voi tulla epäsuorasti toisen osaston läpi väliseinässä olevien ikkunoiden tai ovien kautta.

Ikkunat eivät saa olla sikojen ulottuvilla.

6 §

Eläintilan lattiat

Karsinatila ja sen lattiaosuudet on suunniteltava siten, että sioilla on mahdollisuus jakaa se makuu-, ruokinta- ja ulostamisalueisiin.

Sioilla on oltava kuiva, puhdas ja pinnaltaan tasainen makuupaikka. Sikojen makuupaikan on oltava kiinteäpohjainen. Kiinteäpohjaisen lattian on oltava sellainen, että tonkimismateriaaleja voidaan käyttää asianmukaisesti ja että virtsa ja muut nesteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin.

Rakolattiarakenteessa palkin ja raon leveys on valittava sikojen iän mukaan. Rakolattian ja viemäroidyn lattian rakolattiapalkki- ja rakoleveyden sekä reikien mittatiedot tulee merkitä pohjapiirustukseen.

Rakolattian mitoituksen on täytettävä liitteen taulukossa 1 asetetut vaatimukset.

7 §

Sairastilat

Sikalassa on sairaille eläimille varattava hoitokarsinatilaa vähintään 5 prosenttia kokonaiseläinmäärän tilatarpeesta. Hoitokarsinan vapaasta lattia-alasta on oltava vähintään kaksi kolmasosaa kiinteäpohjaista lattiaa ja hoitokarsinan on oltava sivumitoiltaan sellainen, että sika voi kääntyä helposti ympäri. Hoitokarsinan vähimmäispinta-ala ja kaukalo-ruokinnassa tarvittava kaukalopituus ovat liitteen taulukossa 2.

8 §

Ruoka- ja juomapaikat

Sioilla on oltava vettä jatkuvasti tarjolla niiden tarvetta vastaavasti. Veden ja rehun saannin on oltava esteetöntä eläimen seistessä normaalissa asennossa.

Pihatossa tai ryhmäkarsinassa on oltava yksi juomapaikka tai -nipa kymmentä sikaa kohden. Kullekin sikaryhmälle on oltava aina vähintään kaksi juomapistettä, jotka on sijoitettu siten, että kahden sian on mahdollista juoda niistä yhtä aikaa. Ryhmäporsitus- tai ryhmäimetyskarsinassa juomapaikkojen lukumäärän on oltava vähintään kaksi juoma-astia tai juottolaitetta kymmentä imettävää emakkoa kohden. Ryhmäporsituskarsinan imevillä porsailla on oltava yksi juomalaite tai -astia kahtakymmentä porsasta kohden.

Automaattiruokinnassa laitekapasiteetin on oltava ruokintapaikkojen määrän mukaan mitoitettu.

9 §

Eristys- ja karanteenitilat

Eristystila ei saa olla suoraan yhteydessä muihin varsinaisiin eläintiloihin. Eristystilan karsinat varusteineen on mitoitettava siihen tulevien sikojen koon vaatimusten mukaan. Huonetilan sisäpintojen on oltava helposti desinfioitavissa. Eristystilassa on oltava muista tiloista erillinen ilmanvaihto ja lannanpoisto. Eristystila on merkittävä piirustuksiin.

Karanteenitilan on oltava erillinen rakennus, jossa on muuten samat vaatimukset kuin eristystilassa.

Sekä eristys- että karanteenitila on eläintautien ehkäisemistä varten varustettava tautisulun mahdollistavalla erillisellä sisäänkäynnillä.

10 §

Lastaustilat

Sikalassa on oltava muista eläintiloista selvästi erotettu lastauspaikka. Lastaustilan tai lastausvaunun sijasta voidaan käyttää lastauskäytävää ja lastauslaituria.

Lastauspaikan lattia on suunniteltava niin, että se ei ole liukas, ja lastauspaikan valaistus ja reitti toteutettava niin, että eläinten siirtäminen on mahdollisimman sujuvaa.

Lastaustilan, -vaunun tai -käytävän sisäpintojen on oltava helposti desinfioitavissa ja lastauspaikassa on oltava erillinen ilmanvaihto ja lannanpoisto. Lastauspaikan pesuvettä ja lastauspaikasta poistettavaa lantaa ei saa johtaa sikalan lantakouruun, vaan sikalan ulkopuoliseen lantakanavaan tai -varastoon. Painepesua varten on lastauspaikoissa oltava omat pesulinjat ja pesuletkut sekä pesuaineiden ja desinfiointiaineiden säilytyspaikka.

11 §

Karsinoiden ja muiden sikapaikkatilojen mittavaatimukset

Karsinoiden ja muiden tilojen mitoituksessa on noudatettava seuraavia vaatimuksia:

1) Lihasioille, kasvatussioille ja vieroitetuille porsaille tarkoitetun karsinan vapaasta lattia-alasta on oltava vähintään kaksi kolmasosaa kiinteäpohjaista lattiaa; lihasikalan ja muille kasvatussioille, pikkuporsaille ja vieroitetuille porsaille tarkoitetun sikalan eläinpaikkojen vähimmäiskarsinapinta-alat ja kaukaloruokinnassa tarvittava kaukalopituus ovat liitteen taulukossa 2;

2) Porsituskarsinassa, jossa porsiva emakko on vapaana, emakolle pahnueineen tulee olla karsina-alaa vähintään 7,0 neliometriä, josta vähintään 1 m² varattava porsaille; karsinan lattia-alasta on oltava vähintään 50 prosenttia kiinteäpohjaista lattiaa;

3) Pihattomallisen, kuivikepohjaisen ryhmäporsituskarsinan ja ryhmäimetykskarsinan pinta-alavaatimuksena on vähintään 6,0 neliometriä imettävää emakkoa ja porsaspahnuetta kohden;

4) Kääntymisen estävän porsitushäkin pituuden on oltava vähintään 2 400 millimetriä; porsituskarsinassa häkin takana on oltava vähintään 300 millimetriä vapaata tilaa porsimista varten; häkin takana olevalla rakolattiaosuudella on oltava avattava luukku tai peitettävä aukko, jonka kautta pystytään poistamaan jälkeiset, likaantunut pesäntekomateriaali ja kuivikkeet lantakanavaan; porsitushäkin leveyden on oltava vähintään 850 millimetriä alhaalla vähintään 200 millimetrin korkeudelle asti ja avoin imevien porsaiden vaapaalle liikkumiselle ja häkin korkeuden vähintään 900 millimetriä;

5) Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden pihatton tai ryhmäkarsinan on täytettävä vähimmäismitat, jotka ovat liitteen taulukossa 3;

6) Ruokintahäkki, johon emakko pääsee vapaasti, on varustettava sulkeutuvalla takaportilla. Ruokintahäkin leveyden on joutilailla emakoilla oltava vähintään 550 millimetriä ja ensikoilla vähintään 450 millimetriä ja pituuden molemmilla vähintään 2 000 millimetriä; ruokintakaukaloa ei lasketa mukaan mitoitukseseen;

7) Jos joutilaiden emakoiden tai ensikoiden ruokinnassa käytetään ruokintakaukaloa, jossa ei ole rakenteellisesti kullekin eläimelle erotettua osuutta, kaukalon pituuden on oltava vähintään 500 millimetriä emakkoa kohden;

8) Emakoiden tai ensikoiden ryhmälle tarkoitettun karsinan tai käytävätilan lyhyempien seinämien pituuden on oltava vähintään 2,8 metriä;

9) Siitoskarjun karsinapinta-alan on oltava vähintään 6 neliometriä, josta vähintään 4 neliometriä on oltava kiinteäpohjaista lattiaa;

10) Tiineytystila härkeineen on suunniteltava siten, että yksilöllinen kiimantarkkailu karjun avulla on mahdollista.

609/2023

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2023.

Tällä asetuksella kumotaan maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista koskevista sikaloiden rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista (172/2018).

Helsingissä 29.3.2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Projektipäällikkö Maarit Hellstedt

Taulukko 1. Rakolattian mitoitus

Sikaryhmä	Raon leveys tai reiän halkaisija enintään (mm)	Betonirakolattiapalkin leveys vähintään (mm)
Pikkuporsas	11	50
Vieroitettu porsas	14	50
Kasvatus- ja lihasika	18	80
Emakko ja ensikko	20	80

Taulukko 2. Sikapaikan (kasvatus- tai lihasika tai vieroitettu porsas) ja hoitokarsinan pinta-alat ja sikakohtaiset ruokintakourun pituudet sikakarsinoissa joissa on annosteltu ruokinta

Sian paino	Sika- ja hoitokarsinan vapaa lattian pinta-ala / sika vähintään ¹⁾	Täyskuivikepohjakarsinan tai -pihaton pinta-ala / sika vähintään	Ruokintakourun pituus / sika vähintään, annosteltu ruokinta
kg	m ²	m ²	mm
< 10	0,15	0,25	160
10– 95	0,17 + (paino kg/130)	0,25 + (paino kg/90)	10–25 kg: 160 >25–50 kg: 250 >50–95 kg: 300
>95 mutta enintään 107	0,90	1,20	320
>107 mutta enintään 130	1,00	1,50	350
> 130	1,20	1,60	350

¹⁾ Vapaan lattian pinta-alasta on oltava vähintään kaksi kolmasosaa kiinteäpohjaista lattiaa.

Taulukko 3. Joutilasemakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinan vähimmäismitat, emakkoa tai ensikkoa kohti

	Esteetön lattia-ala vähintään ²⁾ m ²	Esteettömän lattia- alan yhtenäisen kiin- teäpohjaisen lattian vähimmäisosuus, m ²	Karsinan tai välikäy- tävän lyhyemmän sivun pituus vähin- tään, mm
Emakko			
< 6 kpl	2,50	1,45	2 800
6–40 kpl	2,25	1,30	2 800
> 40 kpl	2,25	1,30	2 800
Ensikko			
< 6 kpl	2,0	1,16	2 800
6–40 kpl	1,8	1,04	2 800
> 40 kpl	1,8	1,04	2 800

²⁾ Esteettömään lattia-alaan ei lasketa mukaan ruokintakaukalon tai -astioiden tai vastaavien alla olevaa lattia-alaa eikä yksilökohtaista ruokinta- tai makuuhäkkiä.